

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Q[ue], ad vera[m] [conn]tritione[m] requirit[ur] motus liberiabitrij
tende[n]tis in deu[m]. [et] plura notabilia valde pulcra aperiunt[ur].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De contritione

Fo. CVII.

Augustinus in libello de vera et falsa pnia ait. Laborat enim mens patredo erubescere etiam: et quoniam verecundia magna est pena: quod erubescit per choro fit dignus misericordia. Hinc Greg. in. xxij. li. moral. ait. Hec sunt vere humilitas et signa: iniqtat suu cogitare: et cognitam voce confessionis aperire. Quare autem virtutis atque efficaciter sic confessio sacramentalis quod fit ore sacerdotis. Considerari potest ex parte confessionis cordis de quod David in psal. xxxi. ait. Dixi profitebor aduersum me iniquitatem meam domino: et tu remisisti iniquitatem peccati mei. Supradicte Aug. et huius de peccato dist. i. dicit sic. Magna pietas dei ut ad solam permissionem peccata dimiserit. Nodum pronuntiat ore et tamquam iuramentum audit in corde: quod ipsum dicere quodcumque pronunciare est. votum enim pro opere reputat. Hec Augustinus. Ideo tanta dignitas est confessio atque virtutis ut ad baptismi misericordie conetur producere penitentem. Et proinde ut idem Augustinus in libro de pnia regule stat. Confessio est salus animarum: dissipatrix vice: restauratrix virtutum: oppugnatrix demonum. Quid plura. Obstruit os inferni: portas aperit paradisi. Eti^{Diffin}
am verum propositum satisfactione ad contritionem requiritur: sicut magistratus distinguuntur contritionis exponit: qua dictum. Contritione est dolor de peccatis voluntarie assumptus cum proposito confitendi et satisfaciendi. Semper enim vera contritione est annexum propositum confitendi et satisfaciendi: ut dicitur Thos. Albertus. Durandus. Petrus de palude ac ceteri doctores theologiae in libro. In libro. dicitur. sine quod non potest esse contritione. Unde enim Isidorus in libro de mysteriis ecclesie dicit sic. Penitentia appellata est quasi punietia: eo quod ipse homo in se penitendo puniatur quod male admisit. Tertia enim quod sunt in confessione peccatorum. I. ipsum peccatum: sonus: et manus. significat quod pnia est de his quod mente et voce et opere peccauimus. Hec Hugo Et Isidorus. ubi scilicet ita includit dicitur. Quoniam propter pniam apertitatio peccatorum sit: sine metu enim homo esse non debet: quod penitentis satisfactione diuina in pensat iudicio non humano. Proinde quod misericordia dei occulta est: sine intermissione flere necesse est. Neque enim unquam oportet penitentem habere de peccatis securitatem. Nam securitas negligenter paritur: negligenter autem sepe incautum ad vicia transacta reducit. Hec Isidorus. Pater iraque ex dictis quod ad veram contritionem requiritur verum propositum ad tria directa iuxta prelocuta.

Quod ad veram contritionem requiritur motus liberiarbitrii tendens in deum: et plura notabilia valde pulchra aperiuntur.

Uero ad veram contritionem requiritur motus liberiarbitrii. Est autem liberum arbitriu liberum arbitriu (ut dicit docto. catholicus) libera potestas et habilitas voluntaria arbitriu quod est rationale quod homo potest eligere et ratione iudicare vel discernere. Augustinus quod in libro tertio de gratia et libero arbitrio distinguunt liberum arbitriu sic. Liberum arbitriu est facultas voluntatis et rationis quod bonum eligit gratia assistente: et malum gratia desistente. Ideo enim Thos. Aquinas in libro de genitibus et causis. capitulo clv. Potestas liberiarbitrii est respectu eorum quod sub elezione caduntur. Ideo nota est motus liberiarbitrii est duplex. Unus quidem est voluntas vel mens humana per desiderium tendens in deum. Et est alius motus quod detestatur peccatum. Unus scilicet Thos. in. j. ii. q. cxiiii. ar. v. dicitur: quod iustificatio impium est quidam motus qui mens humana mouet a deo: a statu peccati ad statum iustitiae. Oportet igitur quod mens humana secundum motum liberiarbitrii se habeat ad virtutes extremas: sicut se habet corporis localis motus ab aliquo mouente ad duos terminos mortis. Manifestum est autem in motu locali corporis: quod corporis motus recedit a termino a quo: et accedit ad terminum ad quem. Unde optinet quod humana mens dum iustificatur per motum liberiarbitrii recedat a peccato et accedat ad iustitiam. Intelligitur autem iste recessus et accessus in motu lib. ar. secundum restorationem peccati et desiderium summi boni. Ideo Augustinus supradicte Augustini exponit illud: mens errans autem fugit: sic ait. Affectus noster motus siap fuit. Hic ergo motus liberiarbitrii. quod mens humana per desiderium rapit in deum et per fugit deo: et dilectione dei super omnia quod ad remissionem

o. 3.

De contritione

ne p̄t̄ est necessaria: q̄r sicut d̄t sc̄t̄s Tho. In. līj. lī. ð ḡt̄les. ca. clvij. Dilectio ad d̄u sufficit mentē h̄is firmare in bono p̄cipue s̄l vehemēt̄ fuerit. Displētia aut̄ culpe p̄terite cū fuerit int̄esa magnū afferit dolorē. Unū p̄ vehemēt̄ d̄s lectōis dei t̄ od̄ p̄t̄ p̄teriti excludunt satisfactorie v̄l purgatorie pene. Et se

Optimū nō sit tāta vehemēt̄ q̄ totalis pena excludat: t̄n q̄nto vehemēt̄ fuerit tanto remediū minus de pena sufficiet. Hec Tho. Est ḡ summū remediū p̄tra p̄t̄ redē re ad cor t̄ querere illud in dilectionē dei. Nā cū h̄o dolet de p̄t̄ comissō: in redire ad q̄ntū dcm̄ est offensa del: vel ð d̄u sup̄ oia s̄b̄ d̄lectū sequit̄ ex hoc vna gnalis cor t̄ quo detestatio s̄t̄e displētia oim p̄t̄ mortaliū in ania rōnali q̄ necessaria est p̄ cōplemento vere p̄t̄is. Unū sup̄ illo p̄bo Luc. viij. ca. Dimissa sunt et p̄t̄a mīla: qm̄ d̄lexit multū: d̄t glo. q̄feruor d̄llectionis charitas in ea rubiginē de struxit p̄t̄oy. Et Prover. x. c. Uniuersa delicta operit charitas. Pr̄z ḡ mo tūs libertarib̄i ferit̄ s̄ll ad duo: vult qdē vñū t̄ negat aliud. Nā querit ad ve um t̄ s̄l detestat̄ p̄t̄. Sic etiā corp̄ s̄l recedēdo ab vno loco accedit ad aliuz. Et sicut ignis statim cū est generat̄ mouet sursum: sic motus libertarib̄i q̄ est velle t̄ nolle: p̄sentire t̄ dissentire: nō est successiūs: sed instēraneus. t̄ simili amplexit̄ d̄u t̄ fugit̄ p̄t̄. Sicut em̄ ad charitatē p̄t̄net diligere d̄u: ita etiā ad charitatē p̄t̄net detestari p̄t̄. Jōferuor d̄llectionis de necessitate habet se

Nota effi cacia t̄ p̄t̄ illius mor̄ libertarib̄i: q̄ aia peccatrix p̄ estuaria desideria rapit in d̄u tanq̄ in summū bonū s̄b̄ sup̄ oia d̄lectū. Est em̄ causa tort̄ bonitatis arbitrij ac p̄fectiōis n̄cē in d̄u t̄ pximū. Unū Chry. in hom. q̄ incipit. Multe tēpestas/ Nota pul̄tes: d̄t sic. Liberi q̄ppe arbitrij nos creauit deus vt volūtate n̄ra cū adulutorio crāniām dei qd̄ volum̄ faciam̄. Si publicanus es: potes fieri euāgelistā: si blasphem̄ Chryso. es: potes fieri apl̄s: si latro es: potes paradisi colon̄ effici. si magus es: potes d̄u adorare. Nō est v̄lla malicia q̄ p̄ pniam nō soluat̄: t̄ lō rāq̄ p̄ncipa malit̄ gn̄statū: hos elegit ch̄s. vt nemo se v̄sq̄ i finē despiciat. Noli mihi dicere Pe riū: qd̄ dicā: Noli mihi dicere: peccavi. Et qd̄ dicā: Dedicū habes: voluntare sua s̄l voluer̄ emēdare te t̄ cupiēte t̄ petēte. Lū em̄ nō subl̄steres feci te. Et q̄ guersus effectus es multo maḡ emēdare te poterit. Accepit em̄ līmū terre t̄ formauit hoīem. Dicito mihi s̄l nosti quō de terra carnē fecerit: quō neruos quō ossa: quō cutē: quō venas: quō oculos: quō palpebras: quō odoratū: quō līnguā: quō pectus: quō man̄: quō pedes: quō viscera: quō singla opatus sit mēb̄a: Nōne terra erat qd̄ facebat: nōne vna substātia: Et itroluit artific̄ vir tus t̄ variā ogatus est creaturā. Nū qd̄ p̄ceris dicere qua arte creat̄ sis: Sic neq̄ dicere potes: q̄ genere curant̄ vulnera tua: Et em̄ ignis cū ln̄ vepres ac sp̄nas im̄issus fuerit cōburit t̄ sumit fragilē materiā: sic multo maḡ volūtas del n̄l delect̄ t̄ explat p̄t̄ t̄ radicitus aualsa sumit. Sed forsan dīc. Quō poterit p̄t̄o illis esse sc̄t̄is: Noli inq̄rere rōnē: s̄l clementia ac benignitati diuine attribue. Sz dīc. Brādia sunt p̄t̄ā mea t̄ im̄esa scelerā mea q̄s est sine p̄t̄. Sed inq̄s. Ego pessime t̄ sup̄ oīm hoīem. Sufficit tib̄ ad placandū d̄u: pecare desinere t̄ benefac. Dic inq̄t tu p̄or inq̄tates tuas vt iustificer̄: recognoscere: q̄r peccasti. Si agueris inq̄tū correctiōis faciū est tibi. Suspira ḡ: mest̄ esto: effude lachrymas: necq̄ ei alid qd̄ effudit meretrix illa: sz lachrymas ad pniam sociātē: t̄ sp̄a comite p̄uenit ad fontē. Hec Chryso. Eōseq̄ illa d̄lectio d̄i sup̄ oia q̄ fleuit in p̄t̄ore ex motu libe. ar. tēdēt̄ i d̄u est diligēt̄. P̄siderāda atq̄ charo corde custodiēda. Nā tal d̄lectio est cā general̄ detestatiōis p̄t̄oy. Si em̄ d̄splez̄ hoī aliqd̄ p̄t̄ eo q̄ sit ð d̄u sup̄ oia s̄b̄ d̄lectū: op̄ret etiā ex p̄sequenti vt d̄spleat̄ s̄b̄ oia p̄t̄ mortalia. Jō tal d̄lectio dei sup̄ oia ē penit̄ uccaria ad verā pniam: q̄r facit v̄lscere oia mūdana p̄ter d̄u: vt dictū est.

Quid est amare deum super omnia.